

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul foil e scăzut la numai
22 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat”
li-se dau gratuit. — In Jugoslavia 40 Dinari.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foaia Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 2 dollari. Banii se trimit
la dl Iohn I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foli
la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

In ajunul Intronării.

— Programul statorit. —

Ziua Intronării este totuși în
15 Octombrie, Duminică, și nu
în 14 cum am scris și noi în nu-
mărul trecut. Mai multe zăre din
București ne aduceau Mercuria
trecută, în ziua încheierii foil, știrea
că sfatul miniștrilor a schimbat ziua
intronării pe Sâmbătă 14 Oct.,
pentru-ca pe Duminică să fie M. S.
Regele și Regina la București. Ști-
rea se desminte de gazetele gu-
vernului, rămânând intronarea pe
15, cum fusese plănuită dela in-
ceput.

Amănunte noi și vestite officio,
ca hotărâri ale sfatului Miniștrilor,
dăm azi următoarele:

Sosirea.

Maestășile Lor Regele și Re-
gina împreună cu Familia Regală
și Domnitorii streine ce vor veni,
Principii și soții statelor streine,
vor sosi la Alba-Iulia în dimineața
zilei de 15 Octombrie, pe la ora 9.

În gară vor fi primiți de toți
Miniștrii, de misiunile streine (di-
plomații streine aflători în București,
sosiți la Alba-Iulia mai înainte cu
o zi, de odată cu guvernul). Aci
vor fi de față și foștii întâi minis-
tri și Președinții Adunării Deputa-
ților și a Senatorilor și deregătorii
cel mai înalți de stat.

O companie de onoare cu mu-
zică, va da onorurile militare.

— Maestășile Lor rămân în gară,
până la plecarea la Biserică.

Întâi, aproape de clădirile 10,
vor pleca Miniștrii și cel officioș,
în Călate, ca să întâmpine acolo
pe Maestășile Lor.

La ora 10 și 10 minute, va porni
apoi din gară „Cortegiul Re-
gal” (convoiul ce însoțește pe
Rege de-adreptul la Biserică in-
tronării).

Primirea.

La Catedrală (Biserica Inco-
nării) vor aștepta pe Maestășile Lor
și-i vor întâmpina cu supunere: Tri-
mișii Caselor Domnitoare streine
veniți anume pentru Intronare,
Principii și Miniștrii și cel invitați a
întra în catedrală, — anume 300
persoane câte încap. Cu Maes-
tășile Lor în frunte, ei vor intra în
Biserică.

Slujba D-zeiască.

Va urma slujba Dumnezelască,
la deplinătatea de Metropolitul Primat

Dr. Elie Miron Cristea, încun-
jurat de Metropolitul: Pimen al
Moldovei, Nicolae Bălan al Si-
biului, Vladimir Repta al Bucu-
vinei, Gurie Grosul al Basarabiei,
— și de cei 11 episcopi: dela Ar-
geș, Buzău, Roman, Dunărea-de-
Jos, Hași, Arad, Oradea-Mare, Ca-
ransebeș, Cluj, și Holin. La sfâr-
șitul slujbei, va urma Inco-
ronarea însăși.

Ieșirea din biserică.

După intronare, Maestătea Sa
Regele va ieși din biserică sub un
baldachin, la 40 de metri de cate-
drală, spre Clopotniță, și se va a-
răta poporului de pe un loc înăl-
țat, îmbrăcat în mantia regală,
purtând pe cap Coroana și toate
semnele regale.

De pe acel loc înălțat și de sub
baldachin, M. S. Regele va celi
Proclamația către popor
(Cavântul Său sărbătoreț).

După ce M. Sa sfârșește ceti-
res, heraldicii (vestitorii regali) vor
celi și ei în cele 4 părți ale ora-
șului Alba Iulia, aceeași Proclama-
ție, poporului adunat acolo, care
n'a mai avut loc în cetate și în
curtea Bisericii.

Iar în Catedrală.

După cetirea Proclamației, M.
S. Regele se va întoarce în Cate-
drală unde va lăsa semnele Regele
și Coroana și manile, — și va trece
apoi în sălile de lângă catedrală,
unde se va odihni până ce oaspeții
se vor aduna în „Sala Unirii”, unde
M. S. va merge și va face „cerc”
(adeică fiind oaspeții așezați în cerc,
Maestătea Sa va merge dela unul
la altul, zgrăindu-i cu câte un
cuvânt, schimbând câteva vorbe,
primind felicitarea acelora și mul-
țumindu-le).

La Prânzul sărbătoreț.

După ce M. Sa a stat de vorbă
câtva timp cu cel de față, vor trece
în Sala Prânzului sărbătoreț, la
cate vor lua parte cei 300 de in-
vitați cari au fost în Catedrală, și
pe lângă ei Președinții Statului Țării.

Cetățile parlamentari, deputați
și senatori, vor lua masa în oraș.

Defilarea.

La clasul 2 și jumătate, se va
incepe defilarea armatei pe dinain-

tea Regelui Intronat, — apoi după
armată grupurile de cetățeni, a-
lile sărbătorești trimise de orașe,
de sate, de peste tot locul. — De-
filarea aceasta va dura până la
clasul 5 d. a.

Plecarea.

Încă în seara aceeași zile Maes-
tășile Lor vor pleca, cu trenurile
ce-i vor aștepta în gară, urmași de
toți însoțitorii lor, spre București,
— unde vor sosi Luni dimineața
în gara dela Mogoșoaia.

Aci se va forma Cortegiul
Intronării care venind dinspre
Șosea, va intra în București pe sub
măreața Poartă Triumfală și va
înainta prin oraș în rândul următor:

Convoiul Capitalei.

În frunte vor merge Drapelele
(steagurile) tuturor Regimentelor,
va fi un strălucit codru de stea-
guri tricolore ce se vor legăna mi-
zună în vânt, alintate de fericții
lor purtători.

În urma steagurilor falfăitoare
va veni M. S. Regele călare,
încunjurat de Principele Moștenitor
Carol, Principele Nicolae, de
Domnitorii ce vor fi veniți, de Mi-
siunile streine, de corpul diploma-
tic (Miniștrii țărilor streine), de o-
fiterii înalți și de suita (însoțitorii)
Regelui, — toți călare.

După ei, în trăsuri mari, des-
chise, va urma M. S. Regina cu
Principesele și damele de Curte,
în trăsuri la fel.

Apoi Regimentul de Escortă (de
Gardă a Carții), și pe urmă poporul
capitalei, nenumărat.

Așa se vor acurge, râu neșfâr-
șit și fericit, până la sfânta Biserică
a Metropolitului în dealul Metropolit,
unde se va face o nouă slujbă
Dumnezelască, dând prilej M. S.
Regelui a mulțumi lui Dumnezeu și aci,
în biserică fericțiilor Săi înaintași,
— că l'a ajuns această mare și
luminată zi.

La Statuia lui Mihai.

Dela Biserică M. S. Regele va
veni însoțit de același lume aleasă
și strălucită, la Statua lui Mihai-
Viteazul, — unde va urma defilarea
armatei și a Cortegiului istoric și
etnografic (un șir de icoane v.),
oameni de azi închipuind vremuri
din trecut și oameni vestiți din tre-
cutul neamului, apoi cete-cele de
țărani din toate părțile țării, arătân-
du-și portul lor, bărbătesc și fe-
meesc (așa cum s'a văzut și în
Ardeal când M. Sa a fost pe la
noi în 1919).

Prânzul la Palat.

Va urma prânz sărbătoreț la
Palatul Regal, — cu toți oaspeții
streini și fruntașii țării și ai stă-
pînirii.

Petreteri populare.

În toată după prânza acestei zile
(Luni 16 Oct.) muzicile militare vor
desfășura poporul, cîntînd pe piețele
de obște ale Bucureștilor. — Seara
va fi retragere cu torțe (muzică,
condusă de un pluton de soldați
purtînd făclii de rășină, aprinse).

— Marți, a 3-a zi, vor fi tot
felul de petreteri populare. Între al-
tele vre-o 10.000 de primari ai țării,
se vor aduna în „Arenale Ro-
mane” (în locul Expoziției) și a-
colo M. Sa Regele și Regina se
vor înfățișa lor și vor primi urările
de bine ce le aduc acești soli ai
tuturor comunelor din țară.

La amiază va urma ospățul ace-
stor 10.000 primari în Parcul Car-
ol, la mese așternute în lungul
cărării. Seara se vor ținea pro-
ducții de teatru și concerte, iar la
palatul regal se va face o primire
de rămas bun a oaspeților.

Mărci postale nouă pentru Intronare.

Direcția poștelor va pune în
curînd în vânzare mai multe soiuri
de mărci postale noi, făcute anume
pentru Intronare, cu deseme și
inscripții (scritere) cari să amîn-
tească despre mărețele zile ele
acestei Intronării. S'au tipărit cam
9 milioane de bucăți, de câte 5, 25,
și 50 de bani și 1, 2, 3 și 5 Lei
bucate, și vânzarea lor se va face
în locurile unde se găsesc umbre
obișnuite.

Aceste mărci vor fi în mai multe
culori și cu patru feluri de deseme
(chipuri): 1) cu chipul M. S. Re-
gelui cu cască militară (de fier) în
cap; 2) cu chipul Regelui și al lui
Mihai-Viteazul la un loc; 3) cu
chipul M. S. Reginei în haină albă
de soră de caritate (ingrijitoare de
bolnavi), și 4) Regina cu coroana
pe cap, în costumul (haina) Doam-
nei Chisajna, înînd în mână cate-
drala dela Alba-Iulia (în mic) în
care se va face intronarea, după
felul cum erau zugrăvite soțiile
Domnitor români din vechime.

Darul Iașului.

Cetățenii Iașului, orașul de frunte
al Moldovei, au hotărât să dăruiască
Maestășilor lor Regelui și Reginei
cu prilejul Intronării, un album

(carte cu chipuri) cuprinzind vederi din războiul nostru și din refugiu dela Iași, spre dăruire aducere aminte a zilelor grele și mari din anul 1916—1918, când familia noastră domnioare a locuit în Iași, după ocuparea Bucureștilor de către Nemți.

Aeroplanelle și poșta în slajba Incoronării.

S'au mai luat măsurile pentru ca întreaga țară și străinătatea să poată fi încunoștințată cât mai curînd despre mersul încoronării. În acest scop se lucrează în Alba-Iulia la zidirea unui post de telegraf fără fir, care are legătură de-a dreapta cu alte stații din străinătate. De asemenea 20 fire de telegraf și 20 de telefon sunt păstrate pentru încunoștințarea zărilor din București și țară. Direcția Poștelor mai are la îndemână o escadrilă (un stol) de aeroplanelle, care vor duce în zbor poșta între Alba-Iulia și București tot la o jumătate de ceas în ziua Incoronării.

In jurul

Partidului Național.

Partidul Național înșelat de celelalte.

Un lucru foarte urât a ieșit la iveală zilele acestea: Partidul Național, ca să nu facă singur un pas așa greu ca hotărîrea de a nu lua parte la Incoronare, — a fost mereu în atingere cu celelalte partide de împotrivre, cu Partidul Poporului, a dlui General Averescu, și cel țărănesc.

Di General Averescu, atât prin încredințarea sa, cât și el însuși, dădea mereu asigurări Partidului Național, că nici el cu partidul său nu va lua parte la sărbătorile Incoronării, — cum nu ia parte nici la lucrările parlamentului.

După ce însă Partidul național a luat hotărîrea sa dela Cluj și a vestit-o oficios, — cineva din partea guvernului i-a șoptit dlui general, că după asta să fie sigur, că el, generalul, va veni la guvern când se vor duce liberalii, căci partidul național și-ar fi înștrăinat pe Maestratea Sa prin hotărîrea cunoscută.

Astă i-a trebuit, și ca mîne-zî, Duminecă în 17 Sept. dl General Averescu tipărea în fruntea gazetei sale „Indreptarea”, o vestire cu litere mari, că, deși află că guvernul liberal e rău, e primejdios pentru pacea din lăuntru a țării, e urît de toți, — totuși d-sa și partidul, socotind că încoronarea este sărbătoarea neamului, nu a guvernului nici a partidului liberal, — ia parte la Incoronare.

Dacă mai înainte nu dădea atenția asigurării Partidului Național, că nu va lua parte, n'ar avea nimic de zis, dar înainte de hotărîrea aceluia a spune că nu, iar după hotărîre a spune: acum ia u parte, — e la toată întimplarea un lucru ce numai în politica de partid plină de venin, de pizmă, de necredință, se poate întimpla.

— Partidul lui Marghiloman, ia parte.

— Partidul dlui Iorga ia parte.
— Partidul țărănesc, după lungi desbateri la București, a hotărît Marți și el, că nu va lua parte la sărbători.

O supărare?

Frații dela „Gazeta Transilvaniei” se arată supărați pe „Libertatea” pentru-că în Nr. 36 a spus că e de părere că nici Partidul nostru național din Ardeal, nu poate lipsi dela încoronare, — apoi că în numărul 37 a pus față 'n față părerile ce sunt pentru a nu lua parte, și cele ce sunt pentru a se lua parte și a cerut cetitorilor săi, să-și dea și ei părerea. Ba pun ch'ar întrebarea, dacă ne mai ținem de partid ori nu?

Cinstiții noștri frați să nu uite un lucru: Nr. 36 al „Libertății” a apărut înainte de sfatul Comitetului dela Cluj. S'a și spus în el, că conducerea partidului încă nu și-a spus cuvântul și o așteptăm. Că înainte de acea hotărîre, aveam părerea că ar fi bine să luăm parte, — doar n'o fi o vină pentru care să fie cineva luat la aspră răspundere, în numele „disciplinei de partid”!

„Gazeta” ar face bine să se uite puțin în istoria luptelor sale politice de mai înainte. Era la ordinea zilei o mare-mare întreprindere politică națională: *Ducerea „Memorandului” la Viena!* Comitetul Național dorea ca la spatele sale să stea tot poporul când se duce la Împăratul cu Cartea Plângerilor neamului. Și „Gazeta Transilvaniei”, condusă de cinstitul Român Dr. Aurel Murășian, a scris nu o „părere”, ci un șir de peste 20 de articli, cu totul potrivnici pașilor întreprinși de Comitetul Național.

Dar — nimenea n'a spus, nici n'a bănuț că Dr. Murășian n'ar mai face parte din partid. El avea însă o altă părere în o chestiune de tactică politică. A rămas pentru asta întru cîntea tuturor bunilor Români și a însuși Partidului Național.

A lua parte la încoronarea dela Alba-Iulia sau a nu lua, e și asta o trăsătură de tactică politică momentană în o luptă de principii mai mare. A avea în astfel de chestii de tactică o părere, pe care și-o arăți cuviincios, modest, cinstit, fără a-ți combate partidul, — iar după hotărîrea luată de el, a nici nu-ți mai accentua părerea, — e o purtare foarte loială din partea unui membru al partidului. Cei-ce cred că membrii partidului nu au drept să mai aibă, în nici o treabă, altă părere decât pe care o vor spune conducătorii, așadar nici înainte de ce aceia s'ar fi roșit, — mi-se par prea băieți strașnici. Iar „Libertatea” care învață pe cetitori a fi iubitori de libertate, își îngăduie și ea „libertatea” de a gândi câte-odată și cu capul său.

Ori în ședința Comitetului, n'au fost destui pentru a lua parte, înainte de aducerea hotărîrii? Nu cumva pentru asta eram liberi.

Că am făcut „plebiscit” (întrebarea către cetitorii noștri) dorind a le ști și părerea lor, pe care s'o arătăm celor mai presus de noi, — asta e o greșală, o vină?

Dar în celume „democratică” trăim atunci? Au nu tot cu aceea ne mândrim la prilejuri mari, că noi „punem urechea la inima poporului” și ne inspirăm dela el (ne înasflăm de dănsul?)

Iar „Libertatea” atîta a făcut. Și nu a făcut-o numai acum. Când era vorbă să se dea și femeilor drept de vot

„Libertatea” a făcut; anul trecut, un alt „plebiscit” (întrebare a poporului), și am primit multe sute de răspunsuri foarte interesante și foarte prețioase dela cetitorii noștri, pe cari le păstrăm și le vom arăta cînd va veni în statul țării desbateri asupra dreptului de vot. Acele răspunsuri sunt un bun răzăm pentru un deputat aievea democrat (șitor la popor). Așa ar trebui să se facă, pare mi-se la astfel de prilejuri. Atunci suntem cu adevărat democrați.

Din prilejul încoronării, noi am dorit acelaș lucru: să auzim și părerea mulțimii mari, a cetitorilor noștri din popor.

Ne poate cineva lua în nume de rău lucrul acesta? Când n'am cerut oamenilor să se mărturisească în dreapta ori în stînga, ci le-am pus față 'n față părerile pentru și contra și am zis: acum alegeți fiecare după inima voastră, după capul vostru!

Se poate ceva mai cinstit, mai frumos?

Noi ne mândrim cu acest lucru, care e o luare aminte frățească față de cetitorii noștri, față de poporul nostru.

Răspunsurile lui cinstite le vom arăta celor în drept, cari vor trage încheeri din ele ori vor trece peste ele.

Și vom urma cu acest obicei, a ținea legătură între noi și cetitori la astfel de prilejuri însemnate, — tocmai fiindcă facem parte dintr'un partid democrat, în care vrem să fim cu adevărat democrați.

Celor ce, în aceste sfātuiri a noastre cu cetitorii, văd altceva, — să le fie de bine. Tot omul purcede cam dela sine în judecarea altora.

Primejdia

unui nou războiu.

Lupta dintre Turci și Greci amenință să se desvolte într'un războiu pe picior mult mai mare, ca a celor doi încăerași. Iese la iveală că Turcii sunt sprijiniți de Franța, iar Grecii susținuți de Anglia, — și așa lupta dintre Greci și Turci e și o luptă, nevăzută încă, între Franța și Anglia.

Turcii biruitori spun: Din Azia am alungat pe Greci, acum voim să ne întoarcem slăpini deplină la Tarigrad (Constantinopol), și să-i gonim și din Tracia, parte de țară între Bulgaria și Turcia, dată Greciei după acest războiu anume pentru a despărți pe Bulgari de Turci. Și cerem să ni-se dea napol și cetatea sfântă pentru Turci Adrianopolul (cetatea de frunte în Tracia, aproape de hotarele Bulgariei și Greciei).

La asta Anglia strigă: „Stăi! Până aici și mai departe nu! Noi am dus războiul pentru a izgoni pe Turci din Europa și a face ca Constantinopolul, chela de aur a negoșului cu Răsăritul, să nu mai fie în mâna lor, cari pe sub mână o dăseră ca în chitile Germaniei, ci să rămînă a noastră a puterilor Europene (în inițialele a Angliei). Nu las ca Turcii să se întoarcă domni la Constantinopol!”

— Iar Franța, care se vede înțeleasă cu Turcii, spune: Ba să ne retragem noi (puterile biruitoare

cari azi ele în Constantinopolul în puterea lor și sub paza armatelor lor) și să lăsăm pe Turci să se întoarcă!

Italia e de-o părere cu Franța. Anglia însă nu vrea să audă de asta. Ea a poruncit armatei sale de corăbii, să apere jărmlul Europei de o încercare a Turcilor de a veni napol în Europa. Se vorbește chiar că Anglia va vesti acum ea războiul Turciei!

Guvernul englez a cerut României și Jugoslaviei, să dea și ele oști de apărare a Constantinopolului, ca să nu se întoarcă aci stăpînirea păgînă de care abia ne văzurăm scăpați.

România ar da ajutor, căci și binele ei iar cere așa, — dar dacă Franța e de altă părere, și Italia o ascultă și ea, atunci cum să se mestece în încordarea dintre Anglia și Franța, cu cari cu amândouă dorește a fi bine?

De aceea guvernul dela București a răspuns că: *Intii voi două, Anglia și Franța, să vă înțelegeți, — și atunci, cu voi alătura, mergem bucuros, cum am mers și în acest războiu. Dar dacă voi nu vă înțelegeți, noi stăm de-oparte.*

Așa i azi starea lucrurilor.

UNELE—ALTELE

Oaspeți napoftiți.

„Gazeta de Duminecă” din Simleul-Silvaniei ne vestește că ni-se sporesc locuitorii Zăinic — spune Gazeta — ne aduce (numai în acel oraș) trenul dinspre graniță câte 10—20 evrei proaspeți, goniti din Ungaria, afară de cei ce se strecoară noaptea cu căruțele peste graniță și ne năpădesc orașele. Iar nouă ni se vor rechiziționa locuințele și grăul pentru ei și în curând li vom vedea votând alături de noi și înscriindu-se în partide politice românești!

Acu-i un veac din pricina îngăduinței vinovate a Moldovenilor, s'a umplut un ținut curat românesc ca Moldova, cu Jidani veniți din Galiția. Azi binta Moldovă e supță și stoarsă de acești Jidani, cum suge pa'anjenul o muscă. E o jale întregă să treci azi prin străzile Iașului care a fost odată, alături cu Suceava, inima Țării Moldovei, leagănul plășilor, — și să vezi în toate părțile numai jidănimie, murdară și ruptă, ieșită din case afară pe trotuare, la soare, cu toate tarabele, zdrențele, zecile de copii și balabustele lor grele, răspîndind în jurul lor murdăria și mirosul trîndăviei. Treci prin străzi întregi în cari nu și-s'arată decât percluni, păr roșu, fețe cu pistrii, ochi galbeni încrușiși cari se uită la tine și cu frică și cu mișelie. Și rar găsești câte unul care să știe românește, toți vorbesc idîș toți, și frîng pânea albă smulsă din pământ de țaranul moldovean care după o zi de trudă se hrănește cu o coaje uscată de mălai și doarme în bordele săpate în pământ, cu lereastră cît pumnul Mergelii în Moldova și vedeți orașele ca Fălticeni, Podul-Iloail, Târgu-Frumos, apoi satele nenorocite, și veți vedea ce-au făcut Jidanii din o țară românească. Căci în mare parte Jidanii au făcut aceasta. Dovadă e că țaranii din Oltenia unde nu a pătruns pul de Jidan, sunt în

Pe 3 luni de probă.

Acei cetitori din popor, cari doresc să aibă descrierea bine îngrijită a sărbătorilor de încoronare, în cuvinte și în icoane (chipuri), — să aboneze „Libertatea” pe aceste 3 luni din urmă ale anului: Octombrie—Novembrie și Decembrie, pe care le capătă **pentru numai 8 Lei.**

„**Libertatea**” va aduce descrierea îngrijită a întâmplărilor în jurul încoronării, vorbiri însemnate ce se vor ține de trimiterea statelor streine și de bărbații politici, cari vor lua parte la ea, — iar

„**Foaia Interesantă**” va aduce chipuri alese dela aceleași sărbători: chipurile încoronării însăși, a oaspeților de frunte, și altele.

Cetind aceste foi, cel ce n'a fost acolo, are și el icoană cât mai deplină a celor petrecute acolo.

— Rugăm pe binevoitorii noștri abonați, a ceti în satul lor această vestire celor cari nu au foile noastre. Pentru a le ușura acelor abonarea, să le dea Mandatul postal pe care-l alăturăm la acest număr, ca să aibă cu ce trimite banii.

tr'o stare cu mult mai bună, decât Moldovenii, cu toate că și unii și alții au fost deopotrivă storși și nedreptății de vechii boeri, ale căror moșii nemăsurate se împart acum în sîrșit vechilor rob.

Și-atunci, dacă biata Moldova trebuia să sufere atîta pe urma greșelilor trecute, — oare nu s'ar putea ca să nu mai greșim și astăzi pentru a nu trebui să suferim și mai mult în viitor? Ardealul nostru (afară de părțile de miază-noapte) nu pfez are Jidani mulți, la sate cel puțin. Trebuie însă să ne ferim de el, pentru ca să nu ajungem să cunoaștem și noi durerea de a ne vedea orașele curate și satele vinjoase, murdărite și slăbite de asemenea sturpi de viespi, cari nu trăiesc din munca lor.

Cerem dată guvernului să pună opreliști puternice la granițe pentru a opri valul de Jidani polonezi din Galiția să ne năpădească și pe- aici.

NOUȚĂȚI

Adunările Partidului Național pentru alegerea de delegați la Congreșul dela Alba Iulia, se țin mereu în multe cercuri, toate bine cercetate. Mai reușită a fost în județul nostru al Hunedoarei, adunarea dela Iliș, la 17 Sept., prezidată de p. protopop Morariu. Au luat parte țărani din toate satele. Au vorbit Dr. Vlad, Dr. Rozvan, Dr. Dragomir și alții. La Brad încă s'a ținut una la 14 Sept.

Iarăși rupere de pod pe Valea Largă...

Marti în 19 Septembrie a avut loc o nouă nenorocire de cale ferată pe Valea Prahovei, din jos de Sinaia. Un pod de tren era acolo în reparație. Când trenul accelerat ce venea dela Viena—Pesta—Arad, a ajuns pe el, podul s'a surpat sub greutatea mașinei, care s'a prăbușit în riu, tenderul (vagonul de cărbuni) peste ea, vagonul de bagaje peste ele și unul cu călători în vîrf. Celelalte vagoane s'au oprit în piedeca pe care o făceau în calea lor cele de mai înainte. Fiindcă trenul mergea foarte încet pe pod, tocmai știindu-l slab, va-

goanele de napoi s'au oprit și a fost incunjurată o nenorocire mai mare. Sunt numai 4—5 răniți. Morți nu-s.

Lumea e foarte revoltată de atîta negrijă, care te face ca, atunci când pleci cu trenul să fii mereu cu frica în sân că oare mai vii acasă ori nu.

Trenurile au început a veni de Marti seara încoace, peste Piatra Olt, Sibiu, Copșa Mică, de aci lund drumul spre Cluj—Oradea...

Banca Centrală, Filiala Sibiu și-a mutat birourile și cassa într-un local frumos și spațios, modern aranjat în **Piața Regele Ferdinand Nr. 14.**

În Strada Cisnădiei Nr. 7. II și în Strada Turnului Nr. 33 nu mai susține birouri.

Orașii clienți sunt rugați a se adresa și a veni de acum înainte numai în Piața Regele Ferdinand Nr. 14.

Groznică faptă a unui inginer. Inginerul Cristescu, profesor la Școala Politehnică din Timișoara, a săvîrșit în săptămîna trecută o groznică nelegiuire, încercînd să omoare cu focuri de revolver pe 3 părtași de-ai lui la societatea „Technica Minieră” din București. Nenorocitul inginer ajunsese în urma unei certe avute cu cîțiva membri ai consiliului de administrație al Societății, într'asa o stare de iritare (aștîtare) înalt într'un moment de uitare de sine și-a săvîrșit nelegiuirea. Au fost rănite 3 persoane, între cari și fostul ministru Antonescu. Starea răniților e destul de grea, deoarece sunt loviți în cap și gloanțele n'au putut fi scoase încă. Inginerul Cristescu a fost arestat și dat în judecata curții cu jurați.

Logodnă. Dl Aurel Mager, notar, și D-șoara Anuța Bulcu, Șomoșcheși, fidanțați.

Nouii țîrguri de țară. Se aduce la cunoștința generală, că prin Decizia ministerială Nr. 3720/922 s'a aprobat înființarea și funcțio-

narea a două țîrguri de vite și mărfuri în comuna Dridif județul Făgăraș, pe zilele de 27—29 Martie și 25—27 Septembrie. **Prima țîrg se va ține la 25—27 st. nou Dridif la 15 Septembrie 1922.**

Samsanus Streja, primar.

Un înalt oaspe în mijlocul nostru e **Mareșalul Pilsudski** președintele Republicii Polonze, care a venit să cerceteze țara noastră, vecină cu Polonia, și avînd cam aceleași năcazuri și lipsuri ca și ea. Șeful statului polonez a fost găzduit de către Regele Ferdinand la Sinaia. Zilele trecute s'a ținut o paradă militară la Predeal în cinstea înaltului oaspe, de față fiind M. S. Regele, iar prințul moștenitor Carol conducînd o defilare (arătare) de trupe (soldați). S'a ținut pe urmă o manevră a regimentului de vînători din Brașov la care s'a întâmplat nenorocirea despre care vorbim în altă parte a gazetei.

După cîteva zile Mareșalul va părăsi Sinaia, ducîndu-se la București și cercetînd și alte părți din țara noastră.

Întîmplare sau faptă de mișei? Duminică noaptea pe la ora 11 a luat foc în București fabrica mare de electricitate care luminează marele oraș. Din cele 11 motoare mari, de câte 700 și câte 2500 puteri de cai unni, — au ars patru de cele de 700 și unul de 2500. Unele din ele au stricăciuni mai mici și vor putea fi puse de nou în lucrare în o săptămîna, altele într'o lună, dar unele abia după cîteva luni de zile.

Nenorocirea pentru București a fost foarte simțită: cam jumătate de oraș nu a mai avut, și nu are nici acum, lumină. Primăria a luat măsuri să se împuțineze lămpile prin toate casele, cam la jumătate, căci pe atîta poate să dea cu mașinile rămase nestrucate. Mai iau în ajutor seara tîrziu și fabrica tramvaielor, și așa ușurează din năcaz.

Focul se spune că s'a iscat din aceea, că în Parcul din apropierea Uzinei (fabricii) de electricitate, erau ceva sărbători militare, și seara erau jocuri cu rachete de aceea zvărlite în aer, care se aprind în văzduh, dînd lumină în fel și fel de colori. Ci-că o rachetă de aceea mare (în care e pus mult praf de pușcă în bobite măricele) a căzut pe coprișul fabricii într'un loc ce era acoperit cu pînză de aceea neagră de cătran, și dela acea rachetă a lual coprișul foc și focul s'a întins repede și până să vină ajutoarele pompierilor (tocarilor), a străbătut în fabrică. Sunt însă mulți de părere, că focul ar avea legătură cu aceeași mîna mișelească, care nu de mult a aprins marile Ateliere de reparat vagoane și mașini de cale ferată

zise „Atelierele Grivița” din București. Ci-că ar fi mîni păcătoase a unei bande de rînfăcători, dușmani ai țării și a rîndușii din ea, comuniști-anarhiști.

Mulțumită. Asociația învățătorilor din județul Hunedoara, în urma raportului secretarului județan, în adunarea generală ținută în Hațeg, la 11 Sept. a. c., aduce mulțumită studențimii județului Hunedoara, care urmează la Universități și la școlile superioare din București, pentru gestul nobil prin care (din venitul curat al producțiilor din Oraștele și Hunedoara) au dăruit pentru șase comune ale județului câte 100 cărți, punînd bază bibliotecilor din acele comune.

Nenorocirea dela Predeal.

Cu prilejul vizitei Mareșalului Pilsudski în România, s'a dat o serbare militară în cinstea înaltului oaspe, la care regimentul de vînători din Brașov a făcut și o manevră de luptă. În vreme ce soldații își săpau în grabă cu sapa locuri de adăpost, unul dintre soldați a dat de un lucru tare. Nesciind ce e, a început să dea cu sapa în el. Eră însă un obuz de tun, nespert, și sub loviturile soldatului a luat foc și a explodat (s'a spart) lovînd 7 soldați dintre cari unul a murit pe loc, doi au murit pe drum și alți doi în spitalul din Brașov. M. S. Regele și mareșalul Pilsudski s'au dus de grabă la fața locului. M. S. a făgăduit că se va îngriji de familiile nenorociților.

Dl Adam Chiș și Iosif Zeiger, profesori de dans diplomați, sunt impuțerniciți din partea „Sindicatului profesorilor de dans diplomați din teritoriile anexate”, — pentru învățarea dansurilor în județul Hunedoara.

Despre mersul Căilor Ferate se arată de Direcția lor, că în luna August, înființându-se încă mai multe trenuri de povară nouă, s'a ajuns la o îmbunătățire mai mare a cărașurilor cu trenurile, și anume s'au putut mulțami cam 80% a cererilor, — adică din 100 de cereri, numai 20 n'au putut fi împlinite îndată precum se cerea, dar 80 s'au putut. Și Direcția se silește a ajunge la și mai bine.

Pentru a îndestula pe călători, cari nu mai încap pe trenuri, deși acelea s'au înmulțit și ele față de anul trecut, — se înființează pe linia București—Oradea-mare, al doilea tren accelerat (repede) pe fiecare zi. Căci acceleratul care merge azi pe acea linie, e totdeauna supraîncărcat, încît jumătate din călători stau pe ambiturile vagoanelor. Văzînd că lumea se folosește așa de mult de trenul accelerat, deși e așa de scump, se va porni al doilea accelerat zilnic pe acea linie.

Jertfă a științei a căzut la Castelmare (în Italia) un doctor foarte zelos. El lucra mersu cu razele X (Röntgen) de cari dacă nu ești bine scutit prin îmbrăcăminte anume, te bolnăvesc, încet încet, pe nesimțite, — și într'o zi s'a îmbolnăvit ca urmare a atacului acelor raze asupra fizicului său, și a murit.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații, în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — **Plombe.** — **Scoater de dinți fără durere.** — **Regulare de dinți.** **Punere de danturi.** (546) 8—10

Poșta Redacției.

Dsaie Tr. M. Ne ceri răspuns în treaba amneștiilor (iertărilor de pedepse). Dar nu ne-ai dat adresa, nici aceea nu ai scris, că de unde ne scrii? Scrisoarea e fără dată și fără adresa d-tale. Așa nu și-am putut scrie.

Amneștiile (iertări de pedepse) mai mari, se vor da acum în Octombrie din prilejul încoronării M. S. Regelui la Alba Iulia. Vom arăta și noi ce fel de pedepse vor fi iertate și în ce măsură.

— *Di Vichente Bellinjan, Hlsias.* Am primit în Sept. c. 11 Lei ca abonament pe lunile Sept.—Dec. a. c.

— *D-sale Traian Secoșani, Bérini.* Nu avem acea carte, căutați-o la o librărie din Timișoara.

Publicațiune. În conforitate cu ordinul Circular al Ministerului de Războiu Nr. 82 din 17 August 1922 publicat în Monitorul Oficial Nr. 115 din 26 August 1922 pag. 5397 se aduce la cunoștința tuturor Ofițerilor de rezervă proveniți din armatele regulate streine ca pentru recunoașterea gradului să-și înainteze cererile de primire în cadrele de rezervă ale armatei Române prin cercul de Recrutare Ministerului de Războiu Serviciul Personalului, întocmite conform Deciziei Ministeriale Nr. 30 publicată în Monitorul Oficial Nr. 207 și 216/920, care termen s'a prelungit până la 15 Octombrie 1922.

Acei Ofițeri cari au solicitat odată primirea lor în armată și nu au fost publicați în Monitorul Oficial, nu vor mai cere din nou.

Cererilor li-se vor da curs, numai după ce vor fi toate actele complete întocmai după prescripțiile Deciziei Ministeriale Nr. 30/920, mai sus citată.

Comandamentul Cercului de Recrutare Orăștie:

Colonel, Kolomyjczuk.

Volume de „Foi Interesante”

mai avem de pe următorii ani, legate la oală în cărți mari, de 210—220 pagini, cu sute de chipuri frumoase, cu poezii, nuvele, povești și glume:

„Foia Interesantă” de pe 1908, 1909, 1910, 1911, 1913, 1919, 1920 și 1921.

Prețul unui volum, ori-care, trimis cu poșta franco-recomandat, e 10 Lei.

Volume de pe 1906, 1907, 1912 și 1914, nu mai avem.

Banii se trimit înainte. Cu „ramburs” nu trimitem. Cererile fără bani, nu se iau în seamă.

„Bobârnaci”.

— Volume de »Bobârnaci» foaia plină de glume frumoase, sănătoase și cuvințioase, scrise de regretatul Haralamb Călămăr (E. Borcia), — mai avem numai de pe anul 1911, 100 pagini, cu mii de glume în proză și versuri, — cu 8 Lei volumul, trimis franco recomandat.

„Libertatea”, Orăștie.

O căldare de fierț rachiu de 152 litre, în stare foarte bună, cumpărată numai de 1 an, cu tot ce se ține de ea, — e de vânzare la subscrisul. O dau și numai în folosință.

— Tot la subscrisul e de vânzare și o **mașină de treerat**, cu motor de benzină de 6—8 P. H., în stare foarte bună. Batoza de 700 cm.

(586) 1—2 Petru Nistor
comerciant Valdel (p. Orăștie).

Huț și Scărmanător de lână.

La subscrisul se află de vânzare un huț, și un „lup” scărmanător de lână, cum și 70 metri pânză dințată pentru mașina de pieptănat lână, în starea cea mai bună. Prețul „lupului” 6000 Lei, a daracului (a huțului) 3000 Lei. Tot aci o moară de tot nouă, de 36 țoli, prețul 18.000 Lei.

Adam Neag.
(583) 1—2 Hârțagani (p. Băița, jud. Hunedoarei).

2 învățăcei din familie bună, se primesc în atelierul de tâmplărie a subscrisului. Etate de 15—16 ani.

Ioan Groza.
(584) 1—1 măestru tâmplar, în Slmeria-triaj

Moară de vânzare.

Moară cu 1 piatră, mânăată cu motor de benzină de 8 H. P., nouă, în starea cea mai bună, — e de vânzare la subscrisul:

(585) 1—3 Toma Bălaciuc.
Almașul-mare, p. Zlatna.

Învățăcel în atelierul de crotorie al subscrisului se primește un învățăcel din casă bună, să știe scrie și ceil.

Albert Glatz
măestru croitor Orăștie
(588) 1—3 Str. George Barițiu.

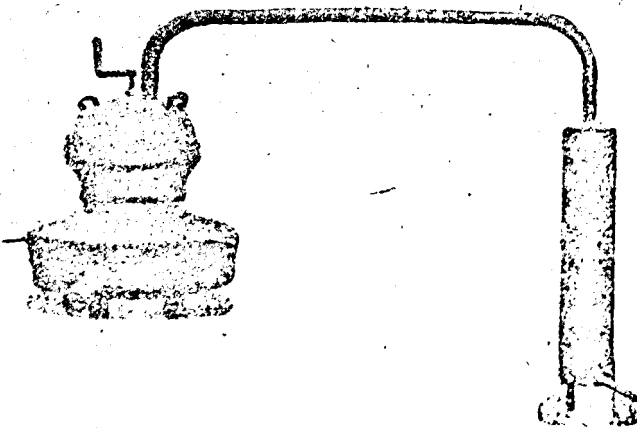
Locomobil de 10 HP.

în stare foarte bună — din cauze familiare — se vinde din mână liberă. Informații la

(580) 2—2 RUDOLF VLAD,
Orăștie, (jud. Hunedoara).

Casă cu 4 odăi, bucătărie, șură, grajd, etc. — grădină mare de zarzavai și pomi,

de vânzare în Orăștie strada Materii de sus Nr. 3, 200 pași depărtare de la piață. Informațiuni la proprietar. (573) 3—3

Căldări de fierț rachiu de 70—200 Litri, sunt gata la:

Frații Stano,
fabricanți de Căldări în Orăștie și în Deva.
(576) 3—

AVIZ!
BANCA CENTRALĂ
FILIALA-SIBIIU

S'A MUTAT
CU BIROURILE SALE ÎN
SIBIIU, PIAȚA REGELE FERDINAND 14

unde s'a aranjat modern și corăspunzător situației sale. Nici în Str. Cisnădiei Nr. 7. II. și nici în Strada Turnului Nr. 33 numai are birouri și cassă.

EXCLUSIV ÎN
PIAȚA REGELE FERDINAND Nr. 14
se primesc de acum înainte
DEPUNERI PE LIBEL

cu 5 1/2 % și 6 % netto.

DAREA DUPĂ INTERESE O PLĂTEȘTE INSTITUTUL.
SCHIMB DE DOLLARI

și alte valute (589) 1—10
totdeauna cu cele mai culante cursuri.

Anunț!

Vând cu vagoanele și în detalii din depozitale Orăștie și firezul Șibot (Alkanyér) următoarele:

Lemn cioplit de brad de construcție, lațuri, scânduri, fostane în toate măsurile, margini, rigle, căpriori rotunzi. Din toate mai am peste **una sută vagoane**.

Tiglă mare fâltuită și mică calitatea primă patent de Bohn, Jugoslavia, de Cărpiniș și Lugoș. Mai am peste **60 vagoane** și pot liferă momentan la oricare gară.

Țiment proaspăt de Turda.

Petrii de moară pentru mori cu apă și cu foc. **La Șibot** de acum înainte numai Joia să vinde la firez.

— Vând **vila din Covășint**, podgoria Aradului, 7 jugăre cadastrale, vilă cu etaj, 7 chilii, mobilate, bați **400 hectolitre**, 3 presuri, 2 pivnițe, etc. cu rod cu tot, cu **500 000 Lei**.

Peste **100 hectolitre vin** propriu din 1918 și 1922 cu **6, 10 și 20 Lei litrul**, apoi rachiu de drojde și comină.

(590) 1—3

Teodor Vulpe,
Orăștie (jud. Hunedoara).

Telephon 30

Pentru onor. dame!

Aduc la cunoștința on. dame din loc și jur, că mi-au sosit:

cele mai nouă modele de **pălării de iarnă**

Cu distincă stimă:

Török Bălintné, modistă Orăștie, peste drum de tipografia „Libertatea.”

(577) 2—3

Taur de rasă Bern, de 1 1/2 an, nefolosit, e de vânzare la **Remus Lula**, Turdaș, plasa Orăștie (jud. Hunedoara).

(587) 1—1

AVIZ! Am onoare a încunoștința onoratele dame din Orăștie și jur, că am deschis aici o

croitorie de dame în Calea Mihalu-Vitoazul 21.

Pregălesc costume după moda engleză și franceză, mantale, costume de sport, în cel mai modern stil. Apoi: halne de bal și toalete speciale, chepurți, etc.

Proxa pe care mi am câștigat-o într'un oraș mare din străinătate, pe urmă ca crotor, o volu valora acum în Orăștie.

Reg sprisșnul onoratului public. (568) 3-3 Cu distincă stimă:

Ferdinand Ladislau, croitor de dame.